

6. Fiskalni tokovi i politika

U periodu april-jul ostvaren je konsolidovani suficit o 15,1 mlrd dinara, tj. 1,1% (četvoro-mesečnog) BDP-a, dok je na nivou prvih sedam meseci 2016. godine praktično ostvarena budžetska ravnoteža, budući da je konsolidovani deficit iznosio manje od jedne milijarde dinara, što je drastično manje u odnosu na planirani iznos (oko 80 mlrd). Dobar fiskalni rezultat posledica je pre svega snažnog realnog rasta poreskih prihoda (za 9% u odnosu na prošlu godinu), kao i umerenog rasta neporeskih prihoda (za 4%). Rast gotovo svih vrsta poreskih prihoda se može objasniti rastom relevantnih poreskih osnovica (rast potrošnje, dohodaka i zaposlenosti) i efektima suzbijanja sive ekonomije. Javni rashodi su u periodu april-jul nastavili umeren realan rast, tako da su na nivou prvih sedam meseci tekuće godine bili za 4,3% realno veći nego u istom periodu prošle godine (pre svega usled snažnog rasta kapitalnih rashoda i rashoda na robu i usluge), ali i dalje uglavnom u planiranim okvirima. Ukoliko se nastave postojeći trendovi, procenjuje se da će konsolidovani fiskalni deficit u 2016. godini iznositi oko 2% BDP, što bi predstavljalo snažno fiskalno prilagođavanje (za 1,7% BDP-a) u odnosu na prošlu godinu. Cilj koji je nova Vlada u programu definisala u pogledu fiskalnog deficita (obaranje na 0,5% BDP-a) se ocenjuje kao adekvatan. Ipak, imajući u vidu da je privredni rast i dalje relativno spor, bilo bi opravdano da se dobri rezultati fiskalne konsolidacije iskoriste za povećanje kapitalnih rashoda, na 4,5-5% BDP-a godišnje. Javni dug je na kraju jula (uključujući i dug lokalnih zajednica) iznosio oko 75% BDP-a, a procenjuje se da će na kraju godine biti iznositi oko 75-76% BDP-a, tj. približno nivou duga na kraju 2015. godine, što bi ukazivalo da je fiskalna konsolidacija dovela do zaustavljanja rasta javnog duga u odnosu na BDP, nakon kontinuiranog rasta od 2009. godine.

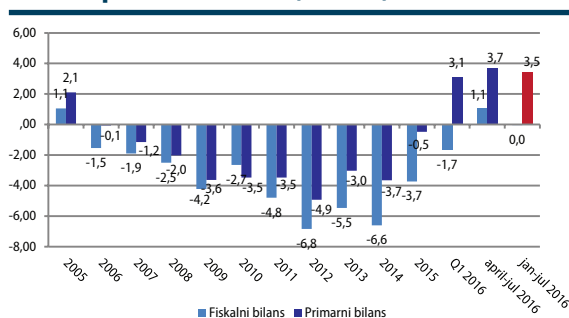
Fiskalne tendencije i makroekonomske implikacije

U prvih sedam meseci 2016. ostvarena je budžetska ravnoteža, što je znatno bolje od plana...

U periodu april-jul 2016. ostvaren je osetan rast javnih prihoda, a umereni rast je zabeležen i na strani rashoda, što predstavlja nastavak trendova iz prvog kvartala, tako da je u navedenom periodu ostvaren konsolidovani fiskalni suficit u od 15,1 mlrd. dinara, što je približno 1,1% (četvoro-mesečnog) BDP-a, dok je na nivou prvih sedam meseci 2016. godine praktično ostvarena budžetska ravnoteža, budući da je konsolidovani deficit bio manji od jedne milijarde dinara. Srbija je tokom prvih 7 meseci ostvarila primarni suficit od 3,5% BDP, što je najveći primarni suficit tokom prethodne decenije.

U periodu april-jul ostvaren je fiskalni suficit od 15,1 mlrd. dinara (1,1% BDP-a)

Grafikon T6-1. Srbija: Konsolidovani fiskalni bilans i primarni bilans (% BDP)¹

Izvor: Obračun QM-a²⁾

Fiskalni rezultati ostvareni u periodu april-jul znatno su bolji od planiranih, pre svega zbog osetnog realnog povećanja poreskih prihoda (za 11% u odnosu na april-jul 2015.), usled rasta makroekonomskih poreskih osnovica (potrošnja, dohoci, zaposlenost), kao i usled suzbijanja sive ekonomije. Realan međugodišnji rast javnih rashoda u periodu april-jul iznosio je 4%, i posledica je pre svega snažnog rasta kapitalnih rashoda i osetnog rasta rashoda na robu i usluge, ali se ukupno posmatrano, rashodi kreću u planiranim okvirima.

...pre svega usled snažnog rasta poreskih prihoda

Poreski prihodi ostvareni u periodu april-jul realno su veći za 11% u odnosu na isti period prošle godine, a znatan sezonski rast (za 3,2%) je ostvaren i upoređenju sa prethodnim četvoro-mesečjem. Slični rezultati su ostvareni i na nivou prvih sedam meseci 2016. godine, kada su poreski

¹ Primarni fiskalni bilans (bilans bez kamata) predstavlja razliku između konsolidovanih javnih prihoda i konsolidovanih javnih rashoda iz kojih su isključeni rashodi na kamate.

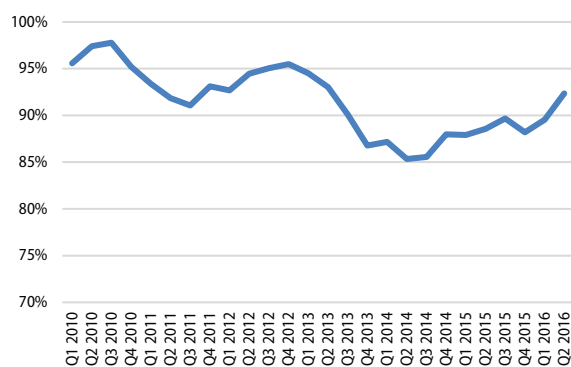
² Podaci za 2016. godinu predstavljaju zvaničnu projekciju Ministarstva finansija.

...prihodi rastu po osnovu suzbijanja sive ekonomije i u manjoj meri usled rasta dohodaka i potrošnje

prihodi realno porasli za 9% u odnosu na prošlu godinu. Rast poreskih prihoda je široko rasprostranjen, budući da je povećanje zabeleženo kod gotovo svih vrsta poreskih prihoda. Najveći doprinos rastu ukupnih poreskih prihoda u prvih sedam meseci dao je međugodišnji realan rast prihoda od PDV (11%), akciza (21,4%) i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (2,6%). Polazeći od unutargodišnje dinamike poreskih prihoda u prethodnim godinama, te planova i rezultata ostvarenih u 2016. godini, procenjuje se da će u slučaju nastavka postojećih trendova, poreski prihodi u 2016. biti za oko 1,5-1,7% BDP-a veći od plana, što se ocenjuje kao izrazito pozitivno.

Rast prihoda od PDV i akciza je znatno brži od rast potrošnje, dok podaci o rastu prihoda od poreza na dohodak i doprinosa delimično divergiraju u odnosu na podatke o kretanjima na tržištu rada prema Anketi o radnoj snazi, koja ukazuje da je rast zaposlenosti u znatnoj meri posledica povećanja neformalne, a u manjoj meri posledica rasta formalne zaposlenosti. S druge strane, realan rast prihoda od poreza na dohodak i doprinosa od oko 2,9% u prvih sedam meseci 2016. godine u skladu je sa podacima o kretanju zaposlenosti prema Centralnom registru obveznika socijalnog osiguranja, i kretanju zarada. Rast poreskih prihoda u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan se teorijski može objasniti rastom privredne aktivnosti i/ili unapređenjem efikasnosti naplate poreza. Od makroekonomskim faktora, na rast poreskih prihoda je mogao pozitivno da utiče rast potrošnje (uvoza), zabeležen u Q2, te umereni rast dohodaka i formalne zaposlenosti. Budući da se rastom makroekonomskih poreskih osnovica (dohoci, potrošnja, imovina) može objasniti samo manji deo ostvarenog rasta poreskih prihoda, ostatak rasta bi se mogao pripisati suzbijanju sive ekonomije. Podaci o kretanju koeficijenta C-efikasnosti³ (Grafikon T 6-2.) pokazuju da je u Q2 došlo do daljeg rasta efikasnosti naplate PDV, tako da ukupno

Grafikon T6-2: Anualizovani koeficijent C-efikasnosti u Srbiji

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

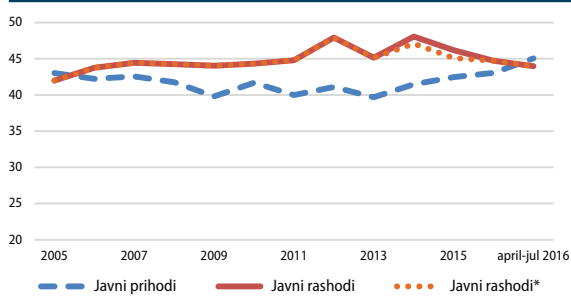
povećanje stepena naplate PDV od sredine 2014. do sredine 2016. godine iznosi čak 7 procentnih poena. Međutim, ovako visoko povećanje stepena naplate još uvek nije dovoljno da se dostigne stepen naplata sa kraja 2012. godine – razlog tome je pad stepena naplate od kraja 2012. do sredine 2014. godine za čak 10 procentnih poena. Iz činjenice da je stepen naplate PDV još uvek niži nego pre 2012. godine može se zaključiti da postoji dodatni prostor za unapređenje efikasnosti naplate poreza. S druge strane, visoke stope rasta akciza na naftne derivate i duvanske proizvode mogu ukazivati na zatvaranje nekih od velikih kanala šverca akciznih proizvoda.

Ako bi se rast poreskih prihoda, koji nije objašnjen ubrzanjem privredne aktivnosti pripisao suzbijanju sive ekonomije, to bi značilo da je u 2016. godini ostvareno snažno smanjenje sive ekonomije. Shodno navedenom, neophodno je da Ministarstvo finansija izvrši dubinsku analizu pokretača rasta prihoda (po poreskim oblicima, grupama poreskih obveznika i sl), kako bi se objasnila pozitivna kretanja na strani prihoda i unapredio sistem planiranja prihoda u narednom periodu.

Neporeski prihodi su u periodu april-jul 2016. godine zabeležili realan sezonski pad u odnosu na prethodno četvromesečje (za 11,5%), što je pre svega posledica naplate prihoda od prodaje licence za telekomunikacione frekvencije u prvom kvartalu, usled čega je osnovica za poređenje bila visoka. U odnosu na isti period prethodne godine neporeski prihodi su u periodu april-jul bili za 1,5% veći. U avgustu je zabeležen osetan rast neporeskih prihoda, po osnovu naplate dividende od pojedinih javnih preduzeća. Agresivna politika naplate dividendi od javnih preduzeća smanjuje njihov potencijal za investiranje u obnovu osnovnih sredstava što se može negativno

³ Odnos naplaćenog PDV i hipotetičkog maksimuma koji bi mogao biti naplaćen imajući u vidu kretanje lične potrošnje i prosečnu poresku stopu. Ovaj koeficijent se može smatrati parcijalnim indikatorom efikasnosti naplate poreza, budući da na njegovu visinu mogu uticati i faktori koji nisu direktno povezani sa efikasnošću naplate, kao što je kašnjenje u povraćaju PDV i dr.

Grafikon T6-3. Srbija: Konsolidovani javni prihodi i javni rashodi (% BDP)⁴

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

odraziti na njihove performanse (u pogledu troškovne efikasnosti i kvaliteta usluga) u budućnosti. Stoga bi trebalo razmotriti mogućnost da se u narednoj godini smanji procenat dividende koji javna preduzeća uplaćuju u budžet, pod uslovom da povećaju obim investicija.

Javni rashodi su u periodu april-jul zabeležili umeren realan rast u odnosu na isti period prethodne godine (za 4,3%), dok su odnosu na prethodno četvromesečje (kada se isključuje efekat sezone) bili realno nepromenjeni.⁵ Na nivou prvih sedam meseci rashodi su zabe-

ležili međugodišnji realan rast od 4%, ali se procenjuje da je kretanje rashoda i dalje uglavnom u skladu sa planom. Rast ukupnih rashoda posledica je pre svega snažnog rasta kapitalnih rashoda (za 40,4% u odnosu na april-jul 2015, tj. za 10,9% u odnosu na prethodno tromesečje, tako da su u prvih sedam meseci iznosili oko 4% BDP-a), što se ocenjuje kao pozitivno. S obzirom da je rast kapitalnih rashoda u 2016. znatno veći od rasta ostalih rashoda, u prvih sedam meseci tekuće godine kapitalni rashodi su iznosili oko 6,3% ukupnih rashoda, što je značajno povećanje u odnosu na prethodne godine, kada je ovo učešće u proseku iznosilo oko 4,8%, što ukazuje na popravljavanje strukture rashoda. Rast kapitalnih rashoda je posledica unapređenja efikasnosti realizacije velikih infrastrukturnih projekata, a moguće i unutargodišnje dinamike isplata za velike projekte. Iz perspektive unapređenja uslova poslovanja i privrednog rasta bilo bi opravdano nastaviti sa povećanjem kapitalnih rashoda, tako da narednih nekoliko godina budu na nivou od 4,5 do 5% BDP-a godišnje. Rast rashoda na robu i usluge u periodu april-jul od 11,8% u odnosu na isti period prošle godine, posledica je niske osnovice za poređenje (na šta ukazuje i to što je stopa rasta sezonskih rashoda u odnosu na prethodno tromesečje niža i iznosi oko 1,9%), a moguće i ubrzanja nekih isplata po ovom osnovu u predizbornom periodu. Tekući rashodi (plate, penzije, subvencije) beleže blagi pad, usled niske indeksacije primanja, primene novih, restriktivnijih uslova za penzionisanje i smanjenja broja zaposlenih, što se ocenjuje kao pozitivno. Visok rast kapitalnih rashoda i blagi pad tekućih rashoda predstavlja izrazito pozitivnu promenu u strukturi javne potrošnje u Srbiji.

Fiskalni deficit u 2016. mogao bi iznositi oko 2% BDP-a

Ako se postojeći fiskalni trendovi nastave, konsolidovani fiskalni deficit u 2016. godini bi mogao iznositi oko 2% BDP-a, što bi predstavljalo izrazito dobar rezultat, jer bi to značilo da je u 2016. godini ostvareno fiskalno prilagođavanje od 1,7% BDP-a, i to pre svega kroz povećanje naplate prihoda, bez korekcije poreskih stopa. Na taj način bi bila stvorena solidna osnova za ostvarenje ciljanog deficita od 0,5% BDP-a, do kraja mandata nove Vlade, kao što je najavljeno u njenom programu. Time bi se omogućilo osetnije smanjenje odnosa javnog duga prema BDP-u u narednim godinama. Ipak, za zaustavljanje rasta javno duga prema BDP-u dovoljno bi bilo i da fiskalni deficit u ovoj godini iznosi 2,5-3% BDP-a (pa da se narednih godina postepeno smanjuje za po 0,5% BDP-a). Shodno tome, postavlja se pitanje da li je ekonomski opravdano tako veliko fiskalno prilagođavanje u jednoj godini, u uslovima i dalje relativno sporog rasta, ili bi stvoreni fiskalni prostor trebalo delom iskoristiti za podsticanje rasta privrede, povećanjem javnih investicija?

Povoljan fiskalni rezultat bi trebalo iskoristiti za osetnije povećanje javnih investicija

U tom smislu, ocenjuje se da bi dobre fiskalne trendove trebalo bi iskoristiti za osetnije povećanje javnih investicija u narednim godinama, za po 0,5% BDP-a godišnje, dok ne dostignu 4,5-5% BDP-a, jer je uticaj javnih investicija na rast značajan. Osim toga, država bi mogla da ublažava režim naplate dividendi od javnih preduzeća, uz obavezu rukovodstva da te uštede usmere u investicije. Na taj način bi se dao solidan doprinos rastu ukupnih investicija, budući da javna

⁴ Javni rashodi* su korigovani za jednokratne izdatke na subvencije i penzije u decembru 2014. i 2015. godine

⁵ Kao osnov za poređenje u odnosu na četvromesečje korišćen je iznos korigovanih javnih rashoda u periodu septembar-decembar 2015, što znači da su isključeni veliki jednokratni izdaci po osnovu preuzimanja duga prema penzionerima i duga Srbijagasa prema Gaspromu. U odnosu na nekorigovani iznos, javni rashodi su u prva četiri meseca 2016. ostvarili realan sezonski rast od 1% u odnosu na prethodni četvromesečni period.

preduzeća po ovom osnovu godišnje uplaćuju oko 0,5% BDP. S druge strane, osetnije povećanje plata i penzija ne bi bilo ekonomski opravdano, jer bi se većim delom prelilo na rast uvoza, a ne na rast domaće privrede, pri čemu treba imati u vidu da je učešće rashoda na plate i penzije u BDP-u u Srbiji i dalje visoko u odnosu na uporedive države. Stoga bi u narednom periodu trebalo vršiti njihovu indeksaciju na način koji bi implicirao da ovi izdaci nominalno rastu sporije od rasta nominalnog BDP-a. Osim toga, za postizanje trajne stabilizacije javnih finansija neophodno je intenzivirati aktivnosti na restrukturiranju javnih preduzeća i privatizaciji državnih preduzeća.

Potreban je restriktivniji pristup preuzimanju negarantovanih dugova javnih i državnih preduzeća od strane države

Za razliku od prethodnih desetak godina, kada su gubici javnih i državnih preduzeća finansirani izdavanjem garancija za njihovo zaduživanje, usled čega je došlo do snažnog rasta indirektnog duga, u poslednjih par godina se uspostavlja praksa preuzimanja negarantovanih obaveza javnih i državnih preduzeća od strane države, što dovodi do rasta deficita. Tako je u decembru 2015. godine država u ime Srbijagasa izmirila dug od 200 miliona evra prema Gazpromu, za koji nije bila izdata državna garancija, a sada se najavljuje slično preuzimanje obaveza Petrohemije prema NIS-u (100 miliona evra), uz obrazloženje da se time preduzeće priprema za privatizaciju, a moguće je da sličnih inicijativa bude u budućnosti i kod drugih preduzeća (Galenika, RTB i dr.). S obzirom da je ovakva praksa ekonomski neopravdana i fiskalno neodrživa, takve vidove intervencija bi trebalo svoditi na retke izuzetke, kada postoje nedvosmisleno pozitivni eksterni efekti, dok je u slučaju preduzeća koja inače u funkcionalnim ekonomijama posluju pod tržišnim uslovima, ekonomski isplativije njihovu privatizaciju vršiti iz stečaja, a ne kroz prodaju kapitala, kojoj po pravilu prethodi podržavljenje dugova preduzeća. Da ne bi došlo do značajnijeg prelivanja gubitaka ovih preduzeća na budžet u budućnosti, neophodno je znatno ubrzati proces restrukturiranja i privatizacije javnih i državnih preduzeća.

Analiza kretanja javnog duga

Javni dug Srbije na jula iznosio je 24,4 mlrd. evra (73,9% BDP-a)...

Na kraju jula 2016. godine javni dug Srbije iznosio je 24,4 mlrd. evra (73,9% BDP), a uključujući i negarantovani dug lokalnih zajednica oko 75% BDP-a, što je gotovo nepromenjen iznos u odnosu na kraj prvog kvartala.

...a sa dugom lokalnih zajednica – 75% BDP-a

Javni dug je na kraju jula 2016. bio za oko 420 miliona evra niži nego na kraju 2015. godine, od čega polovina smanjenja predstavlja posledicu pada direktnog duga, a druga polovina posledicu pada indirektnog duga. Pad javnog duga što je posledica vrlo niskog deficita u navedenom periodu (koji je iznosio svega oko 8 miliona evra), te usporavanja zaduživanja države pred izbore, usled rasta rizika, kao i neizdavanja dodatnih garancija za zaduživanje javnih i državnih preduzeća. Istovremeno, kretanje kursa nije znatnije uticalo na dinamiku duga, jer je na kraju jula kurs dinara prema evru bio realno gotovo nepromenjen u odnosu na kraj 2015. godine, dok je u odnosu na američki dolar ostvarena blaga realna apresijacija (manje od 1%). Na relativni pad javnog duga, za oko 1,7% BDP-a u odnosu na kraj 2015. godine, pred navedenih faktora uticao je i rast BDP-a.

Tabela T6-4. Srbija: Javni dug¹ 2000-2016.

	Kretanje javnog duga Republike Srbije u milijardama evra													
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Q1 2016	jul 2016
I. Ukupne direktne obaveze	14,2	9,6	8,6	8,0	7,9	8,5	10,5	12,4	15,1	17,3	20,2	22,4	22,1	22,2
Unutrašnji dug	4,1	4,3	3,8	3,4	3,2	4,1	4,6	5,1	6,5	7,0	8,2	9,1	9,1	8,8
Spoljni dug	10,1	5,4	4,7	4,6	4,7	4,4	5,9	7,2	8,6	10,2	12,0	13,4	13,1	13,4
II. Indirektne obaveze	-	0,7	0,8	0,8	0,9	1,4	1,7	2,1	2,6	2,81	2,5	2,4	2,3	2,2
III. Javni dug (I+II+III)	14,2	10,3	9,4	8,9	8,8	9,8	12,2	14,5	17,7	20,1	22,8	24,8	24,4	24,4
Javni dug/BDP (MF)	201,2%	50,2%	35,9%	29,9%	28,3%	32,8%	41,8%	45,4%	56,2%	59,6%	70,4%	75,5%	72,0%	72,5%
Javni dug/BDP (QM)²	169,3%	52,1%	36,1%	29,9%	28,3%	32,8%	41,9%	44,4%	56,1%	59,4%	70,4%	75,6%	74,2%	73,9%

1) Prema Zakonu o javnom dugu, javni dug obuhvata dug Republike koji nastaje po osnovu ugovora koji zaključi Republika, po osnovu hartija od vrednosti, po osnovu ugovora, odnosno sporazuma kojim su reprogramirane obaveze koje je Republika preuzela po ranije zaključenim ugovorima, kao i emitovanim hartijama od vrednosti po posebnim zakonima, dug Republike koji nastaje po osnovu date garancije Republike ili po osnovu neposrednog preuzimanja obaveze u svojstvu dužnika za isplatu duga po osnovu date garancije, odnosno po osnovu kontragarancije koju daje Republika, dug lokalne vlasti za koje je Republika dala garanciju.

2) Procena Ministarstva finansija Republike Srbije

3) Procena QM (Kao osnov za poređenje koristi se suma nominalnog BDP u tekućem i u prethodna tri kvartala). Iznos ne uključuje negarantovani dug lokalnih samouprava

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

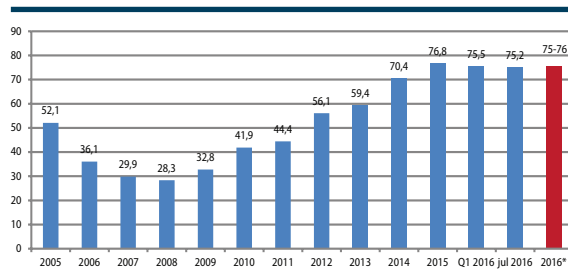
Javni dug na kraju 2016. mogao bi da iznosi oko 75-76% BDP-a, što znači da je zaustavljen rast javnog duga u odnosu na BDP

Iako indirektni dug nastavlja da pada, fundamentalni uzroci njegovog prethodnog rasta još uvek nisu otklonjeni, budući da u poslovno-finansijskom restrukturiranju preduzeća koja su bila najveći uzroci rasta indirektnog duga (Srbijagas, petrohemijski kompleks, EPS, RTB Bor i dr.) nije zabeležen osetniji napredak, dok u nekim slučajevima ni započeto. Bez rešavanja pitanja navedenih i drugih državnih preduzeća, postoji rizik ponovnog rasta javnog duga u narednom periodu, za finansiranje njihovih gubitaka.

Ukoliko fiskalni deficit u 2016. godini bude iznosio oko 2% BDP-a i bude finansiran novim

zaduživanjem, a revidirane procene privrednog rasta budu ostvarene, te se nastavi blaga depresijacija dinara prema evru (za 0,5% do kraja godine), i ne bude većih oscilacija kursa prema dolaru, kao ni ponovnog rasta garantovanog duga, javni dug Srbije na kraju godine (uključujući i dug lokalnih zajednica) bi mogao iznositi oko 75-76% BDP-a. Eventualno preuzimanje dugova nekih državnih ili društvenih preduzeća ili izdavanje novih garancija za njihovo zaduživanje, učinilo bi da javni dug na kraju godine bude srazmerno veći od navedene procene.

Grafikon T6-5. Kretanje javnog duga Srbije (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a

Prilozi

Prilog 1. Srbija: konsolidovani bilans sektora države, 2008-2015.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015				2016			
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1	apr-jul	jan-jul
I UKUPNI PRIHODI	1.278,4	1.362,6	1.472,1	1.538,1	1.620,8	380,5	424,7	432,5	457,1	1.694,8	414,7	630,7	1.045,3
1. Tekući prihodi	1.215,7	1.297,9	1.393,8	1.461,3	1.540,8	379,5	422,7	430,6	454,8	1.687,6	413,3	628,1	1041,3
Poreski prihodi	1.056,5	1.131,0	1.225,9	1.296,4	1.369,9	324,9	368,7	373,3	396,7	1.463,6	353,2	556,4	909,6
Porez na dohodak	139,1	150,8	35,3	156,1	146,5	32,5	35,6	37,6	41,1	146,8	34,5	51,7	86,1
Porez na dobit	32,6	37,8	54,8	60,7	72,7	13,0	25,9	11,5	12,2	62,7	13,3	37,5	50,8
PDV	319,4	342,4	367,5	380,6	409,6	96,2	100,1	108,2	111,6	416,1	103,8	160,7	264,5
Akcize	152,4	170,9	181,1	204,8	212,5	46,3	57,2	63,8	68,5	235,8	57,4	99,7	157,2
Carine	44,3	38,8	35,8	32,5	31,2	7,9	7,9	8,3	9,2	33,3	8,6	11,5	20,1
Doprinosi	323,0	346,6	378,9	418,3	440,3	115,6	125,9	126,7	137,5	505,7	120,5	174,8	295,2
Ostali poreski prihodi	46,0	43,5	42,6	43,5	57,3	13,4	16,0	17,2	16,6	63,3	15,1	20,6	35,7
Neporeski prihodi	159,2	36,9	37,9	34,9	170,9	54,6	54,1	57,3	58,1	224,0	60,1	71,6	131,7
II UKUPNI RASHODI	-1.419,5	-1.526,1	-1.717,3	-1.750,2	-1.878,9	-401,7	-438,9	-448,3	-555,1	-1.844,0	430,7	615,6	1.046,3
1. Tekući rashodi	-1.224,8	-1.324,8	-1.479,9	-1.549,8	-1.628,0	-383,8	-406,0	-410,4	-496,3	-1.696,6	403,9	552,9	956,8
Rashodi za zaposlene	-308,1	-342,5	-374,7	-392,7	-388,6	-98,8	-104,3	-103,1	-112,9	-419,2	99,8	137,8	237,7
Kupovina roba i usluga	-202,5	-23,3	-235,7	-236,9	-256,8	-50,9	-58,8	-65,0	-82,8	-257,6	57,5	90,8	148,2
Otplata kamata	-34,2	-44,8	-68,2	-94,5	-115,2	-40,6	-32,7	-32,4	-24,2	-129,9	45,9	37,0	83,0
Subvencije	-77,9	-80,5	-111,5	-101,2	-117,0	-18,7	-23,8	-25,3	-66,9	-134,7	18,0	31,2	49,2
Socijalni transferi	-579,2	-609,0	-652,5	-687,6	-696,8	-166,7	-173,8	-174,8	-194,6	-710,0	171,9	235,0	406,9
<i>od čega: penzije⁵⁾</i>	<i>-394,0</i>	<i>-422,8</i>	<i>-473,7</i>	<i>-498,0</i>	<i>-508,1</i>	<i>-121,0</i>	<i>-122,8</i>	<i>-122,1</i>	<i>-124,3</i>	<i>-490,2</i>	<i>122,1</i>	<i>164,9</i>	<i>287,0</i>
Ostali tekuci rashodi	-22,9	-31,7	-37,4	-36,9	-53,7	-8,1	-12,5	-9,9	-14,8	-45,3	10,7	21,1	31,8
2. Kapitalni rashodi ⁶⁾	-105,1	-111,1	-126,3	-84,0	-96,7	-10,5	-23,8	-29,7	-50,5	-114,5	17,4	48,8	66,2
3. Aktivirane garancije	-2,7	-3,3	-3,7	-7,9	-29,7	-6,9	-8,2	-7,5	-7,5	-30,1	8,7	12,5	21,3
4. Budžetske pozajmice	-30,0	-25,0	-38,2	-35,6	-55,4	-0,5	-0,9	-0,7	-0,7	-2,7	0,6	1,4	2,0
III KONSOLIDOVANI BILANS	-141,0	-163,5	-245,2	-212,1	-258,1	-21,2	-14,2	-15,8	-98,0	-149,1	-16,0	15,1	-0,9

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

Prilog 2. Srbija: međugodišnje realno kretanje konsolidovanog bilansa sektora države, 2008-2015.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015				2016			
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1	apr-jul	jan-jul
I UKUPNI PRIHODI	-1,5	-4,6	0,6	-2,2	3,2	6,9	3,5	4,5	-1,4	3,1	8,8	9,8	8,4
1. Tekući prihodi	-1,5	-4,4	0,1	-2,6	3,3	6,8	3,3	5,3	-1,4	3,3	8,8	9,8	8,4
Poreski prihodi	-2,5	-4,1	1,0	-1,7	3,5	1,3	-1,1	1,6	-0,4	0,3	8,6	11,0	9,0
Porez na dohodak	-3,9	-2,9	2,1	-12,2	-8,1	0,1	-0,3	0,2	-4,1	-1,2	5,9	5,9	4,9
Porez na dobit	-3,6	3,9	35,1	2,9	17,4	-17,1	-14,5	-20,1	-8,7	-15,0	2,6	25,2	17,4
PDV	-0,7	-4,0	0,0	-3,8	5,4	1,9	1,5	4,7	-6,2	0,2	7,8	14,9	11,0
Akcize	4,2	0,6	-1,2	5,1	1,6	7,1	1,9	7,6	20,5	9,4	23,6	21,7	21,4
Carine	-14,9	-21,5	-14,0	-15,6	-6,5	9,1	4,0	4,9	5,9	5,9	8,9	7,4	7,0
Doprinosi	-6,5	-3,9	1,9	2,6	3,1	-1,2	-3,0	-2,4	-1,8	-2,1	4,2	3,3	2,6
Ostali poreski prihodi	14,5	-15,2	-8,8	-5,2	29,2	24,1	9,9	12,4	-4,5	8,9	12,3	-1,3	3,0
Neporeski prihodi	5,8	-6,1	-6,2	-8,7	1,5	58,8	49,0	37,9	-7,8	27,9	10,0	1,5	4,2
II UKUPNI RASHODI	-1,7	3,3	4,3	-0,3	5,2	-5,4	-3,8	-1,3	-2,6	-3,2	7,1	4,0	4,3
1. Tekući rashodi	-2,2	3,1	4,1	-2,7	2,9	-4,5	-3,0	-2,6	3,6	-1,4	5,1	2,0	2,3
Rashodi za zaposlene	-5,9	0,4	2,0	-2,6	-3,1	-12,9	-11,3	-10,6	-4,1	-9,7	1,0	-0,9	-1,1
Kupovina roba i usluga	-0,3	4,3	1,5	-6,6	6,2	-1,0	-0,8	6,3	-6,5	-1,1	12,7	12,8	11,8
Otplata kamata	-0,3	17,4	41,9	28,8	19,3	13,2	12,2	19,2	-1,5	11,2	13,0	-4,3	3,6
Subvencije	40,6	7,4	29,1	-15,6	13,2	-4,1	-1,4	-10,6	43,3	13,6	-3,7	-4,6	-5,3
Socijalni transferi	13,9	5,8	-0,1	-2,1	-0,7	-3,2	-0,9	-0,4	6,0	0,5	3,1	0,1	0,4
od čega: penzije ⁵⁾	-3,9	3,9	4,4	-2,3	-0,1	-4,1	-4,9	-6,0	-4,3	-4,8	0,9	0,5	-0,3
Ostali tekuci rashodi	-6,1	23,9	9,9	-8,4	42,6	-15,8	-2,4	-30,5	-16,6	-16,7	31,4	27,5	27,8
2. Kapitalni rashodi ⁶⁾	-11,8	5,3	6,0	-38,2	12,7	-25,4	-7,4	23,2	47,8	16,8	65,5	34,4	40,4
3. Aktivirane garancije	-2,7	-3,3	-3,7	248,7	267,8	98,8	34,8	-9,7	-38,3	0,1	26,7	0,1	8,6
4. Budžetske pozajmice	-30,0	-25,0	-38,2	44,2	52,2	-90,9	-85,2	126,3	-98,4	-95,1	29,2	26,1	26,0

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF